

De betovering van Nieuw Leeuwenhorst

Op het randje van het voorjaar wandelen een fotograaf, een boswachter en een natuurjournalist door landgoed Nieuw Leeuwenhorst in Noordwijkerhout. Ze gaan over schitterende lanen, langs majestueuze bomen en wilde bosjes. De vele vogels zorgen voor het ideale achtergrondgeluid.

Foto: Babette van der Wijst

Het Zuid-Hollands Landschap wordt in haar dagelijks werk ondersteund door meer dan 300 vrijwilligers, onze helden van de natuur. Piet Broekhof is één van hen en wij gingen met hem op pad door zijn favoriete natuurgebied. Uiteraard nam hij zijn camera mee.

Tekst: Monica Wesseling, foto's: Piet Broekhof

Het is grijs weer vandaag, een beetje kil, het voorjaar lijkt nog ver. Het deert niet, Nieuw Leeuwenhorst is mooi in alle jaargetijden! Dat blijkt óók uit de enthousiaste verhalen van boswachter van het Zuid-Hollands Landschap Maarten Laming en Piet Broekhof, 'huisfotograaf' op het landgoed. Broekhof (bijna 80, maar dat is slechts een getal) komt al zijn hele leven op Nieuw Leeuwenhorst. "Ik speelde hier als kind, maakte herfststukjes, wandelde en ben eigenlijk nooit echt weggeweest. Mijn vrouw en ik nemen nu onze kleinkinderen hier mee naar toe."

Cultuur en natuur

Landgoed Nieuw Leeuwenhorst is, zoals alle buitenplaatsen en landgoederen die in beheer zijn bij het Zuid-Hollands Landschap, een mooie combinatie van natuur en cultuurhistorie. Een mix die volgens boswachter Laming evenwichtskunst vereist. "Je moet in je beheer de cultuurhistorische waarden bewaren en tegelijkertijd vogels, bloemen, zoogdieren en insecten een goed leefgebied geven. Tja, die twee belangen botsen soms. Als bijvoorbeeld een historische bomenlaan 'versleten' is, kun je deze uit cultuurhistorische overwegingen het beste in één keer vervangen, terwijl vanuit natuuroogpunt dode bomen juist heel waardevol zijn," legt Laming uit.

Roffelende specht

We lopen net door een schitterende en gelukkig gezonde beukenlaan. Broekhof:

Boomklever

Met een geniet van Nieuw Leeuwenhorst! In het midden van dit tijdschrift vindt u een wandelroute over het landgoed.

"Een van mijn favoriete delen van het landgoed," ondertussen de zoveelste foto makend. De laan is meer dan honderd jaar oud en daarmee een historische parel. "En verkijk je niet op de natuurwaarde. Voor hollenbroeders als de grote bonte specht, boomklever, bosuil en boomkruiper zijn de dikke bomen perfecte nestgelegenheden. Vleermuizen gebruiken ze als zomerverblijf." Yes! Als op bestelling klinkt opeens de roffel van de grote bonte specht. We kijken verheugd op: "Het voorjaar is in aantocht."

'Wijsheuvel'

Zo'n 800 jaar geleden was wat nu het landgoed is, nog eigendom van de Abdij van Nieuw Leeuwenhorst. Na de Tachtigjarige Oorlog veranderde het in een buitenplaats voor rijken die 's zomers de stinkende stad wilden ontvluchten. In de loop van de tijd werd het landgoed, inclusief het inmiddels verdwenen landhuis, steeds mooier. Mooi en nuttig. Er kwamen aarden walletjes (ze zijn er nog steeds!) die de akkers omzoomden, de Spiegelvijver werd gegraven en een romantische tuin aangelegd. Op de heuvel, al veel eerder opgeworpen, kwam een theekoepel te staan. Ooit stond er een mast op de heuvel om reizigers op de Haarlemmertrekvaart de weg te wijzen. De Tweede Wereldoorlog bracht ook op het landgoed verwoesting. De Duitsers hielden er aardig huis. Ze legden een tankwal en tankgracht aan en kapten grote delen van het bos om een open schootveld te hebben.

Afweging

Toen het Zuid-Hollands Landschap in 1953 het landgoed kreeg, is nieuw bos ingeplant en de tankgracht vergraven

Dood hout doet leven

tot vijver. De 'grote vijver' blijkt een goed voorbeeld van schipperen tussen natuur en historie. Staande achter het kijkscherm hebben we mooi zicht op de aalscholvers aan de overkant van het water en vooral ook op de door de vogels volgescheten en daardoor wit uitgeslagen bomen. "Esthetisch is het niet fraai en de vijver raakt vervuild. Twee redenen om de bomen te kappen, maar uit natuuroverwegingen, de aalscholvers, doen we dat dus niet," vertelt Laming.

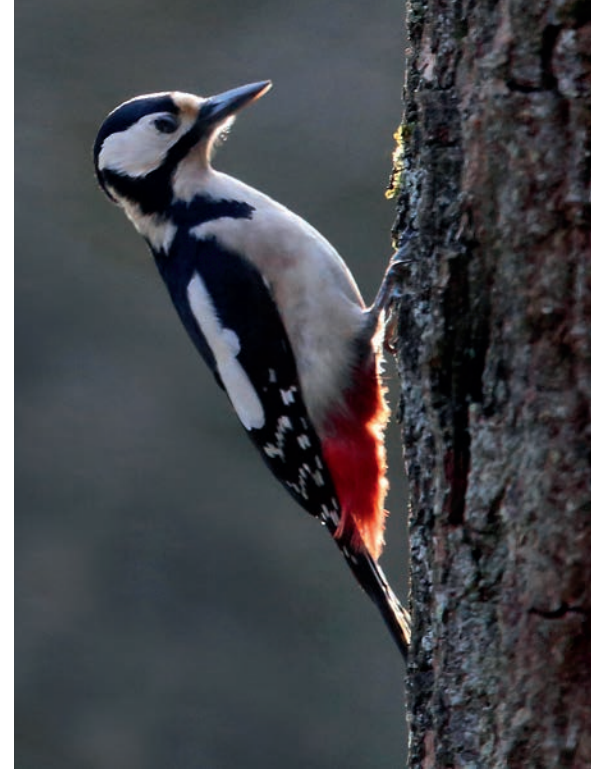
We lopen verder door het jonge bos, genieten van de geknotte bomen en roodborstjes en komen weer in het oudere deel terecht, favoriet bij zowel Broekhof als Laming. Voor Broekhof zit hem dat vooral in het winterlicht door de oude lanen: "Als ik niet zo oud was, zou ik het romantisch noemen." Laming geniet intens van de grillig

gevormde eiken. "Je ziet wat een moeite ze hebben om zich staande te houden op deze arme zandgrond. Ze worden voortdurend geteisterd door de zilte westenwind. Die kracht, die vormen..."

Herstelplan

Dan komt de boswachter over het grote herstelplan te spreken dat gedeeltelijk is uitgevoerd en besluiten we tot een extra rondje. Een rondje langs de Spiegelvijver; het water spiegelt na het uitbaggeren als nooit tevoren. We gaan langs de hoge berg, de belvédère en hebben een mooi zicht op de Spiegelvijver.

"De komende tijd gaan we nog het kijkscherm bij de grote vijver vernieuwen én verfraaien met een kunstwerk van Roel Crul. En we knappen de ijsvogelwand bij de grote vijver op." Laming is nog niet klaar: "De

Grote bonte specht

grootste klus wordt het verplaatsen van het parkeerterrein naar de overkant van de weg. Dat betekent minder zicht op de auto's en het geeft ons de mogelijkheid om vlak bij het parkeerterrein speelgelegenheid voor kleine kinderen te maken."

Door bomenlanen wandelen we zwiingend verder. Prettig zwijgen. Genietend. Het regent zacht, het is stil en heel vredig. Dan opeens blijkt de donkere bosbodem al te zijn 'opengebroken' door toefjes sneeuwkllokjes en een Italiaanse aronskelk. Een koolmeesman roept zo verleidelijk mogelijk. Het voorjaar komt!

